

Vrati mi radost svoga spasenja

Članak o milosti i obraćenju napisan za Godinu milosrđa u Crkvi. „Spoznaj štete počinjene njegovim grijehom – protiv Boga, drugih, te njega samoga – navela je Davida da potraži utočište i ozdravljenje u Boga.“

15.06.2018.

Miserere mei, Deus, secundum misericordiam tuam – Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome. [1] Preko tri tisuće godina psalam *Miserere* hranio je molitvu svake generacije Božjeg

naroda. Recitira ga se svakog petka u Laudama, ili Jutarnjoj molitvi časoslova. Poput svetog Josemaríje, njegovi nasljednici mole ga svake večeri ispruženi na tlu[2]

izražavajući tijelom značenje riječi ovoga „*Magnificata* milosti“, kako ga je Papa nedavno nazvao. „To je *Magnificat* 'blaga i ponizna srca' koje je kadro ispovjediti svoje grijeha pred Bogom koji je u svojoj vjernosti veći od bilo kojeg našeg grijeha.“[3]

Psalam *Miserere* uranja nas u „duboku meditaciju o krivnji i milosti.“[4] Židovska tradicija pripisuje ove riječi Davidu nakon što ga je prorok Natan ukorio, po Božjoj naredbi, zbog njegovog preljuba s Bat-Šebom i Urijine smrti.[5] Prorok nije izravno optužio Davida za njegovo zlodjelo; ispričao mu je prispodobu[6] u kojoj je David prepoznao svoj grijeh. *Peccavi Domino – Zgriješio sam protiv Gospodina.*[7] *Miserere*, molba za

milost koja izvire iz Davidovog srca također izražava njegovu unutarnju pustoš i svijest o patnjama koje je prouzročio. Spoznaja štete počinjene njegovim grijehom – protiv Boga, drugih, te njega samoga – navela je Davida da potraži utočište i ozdravljenje u Boga, jedinoga koji može ispraviti stvari. *Po tom ćemo ... umirit pred njim srce svoje ako nas ono bilo u čem osuđuje. Jer Bog je veći od našeg srca i znade sve.*[8]

...jer ne znaju što čine.

Grieh se u početku može učiniti privlačnim zbog oslobođenja koje obećava: slobode od Boga tako da možemo biti uistinu svoji. Ali ovo naočigled oslobođenje jest privid koji se uskoro pretvara u težak teret. Snažan, samome sebi dovoljan čovjek koji nastoji utišati svoju savjest prije ili kasnije stigne pred zid. „Dosta mu je više uobičajenih objašnjenja. Laži lažnih proroka više

nisu dostatne.“**[9]** Ovo je početak obraćenja, ili jednog od „neprestanih obraćenja u našem životu, koji su čak i važniji te sve zahtjevniji.“**[10]**

Proces obraćenja nije uvijek brz kao u slučaju kralja Davida. Sljepoća koja mu prethodi i prati grijeh te koja raste sa svakim počinjenim grijehom može biti duljeg trajanja. Lako možemo zavaravati sami sebe opravdavajući svoje postupke; govoreći si da se ne radi o toliko važnoj stvari... Također se možemo susresti s ovakvim stavom i u našem okruženju, „u svijetu koji je prečesto nemilosrdan prema grešniku i popustljiv prema grijehu.“**[11]**

Nemilosrdan prema grešniku jer je velika šteta učinjena grijehom očigledna u ponašanju osobe; ali popustljiv prema grijehu jer bi priznavanje grijeha značilo gubljenje određenih „sloboda“. Svi smo izloženi ovome riziku. Vidimo ružnoću grijeha kod drugih, ali ne

osuđujemo vlastite grijehe. Ne samo da nam tada nedostaje milosti, već sebe činimo nesposobnima primiti je.

Tama grijeha i mlakost sadrže određeni oblik samoobmane, namjerne sljepoće. Mi želimo *ne vidjeti* i činiti kao da ne vidimo. To je ono što traži Božji oprost. Isus na taj način vidi grijeh kada s križa kaže: *Oče, oprosti im, ne znaju što čine!***[12]** Propustili bismo shvatiti dubinu Kristovih riječi *oprosti im* ako bismo ih smatrali pukim dobronamjernim prikrivanjem grijeha. Kada odvajamo sebe od Boga, istovremeno i „znamo“ i „ne znamo“ što činimo. Shvaćamo da činimo zlo, ali zaboravljamo da nećemo postići ništa čineći ga. Naš Gospodin se sažaljuje nad objema stvarnostima i također na duboku tugu prouzrokovanu u svijetu. Sveti Petar je i znao i nije znao što čini dok je nijekao svoga prijatelja. Poslije toga, *gorko zaplaka*,**[13]** i njegove su mu

suze pročistile pogled te omogućile da jasnije vidi.

„Kristovo milosrđe nije milost koja je jeftina, niti ono podrazumijeva trivijalizaciju zla. Krist nosi punu težinu grijeha i cjelokupne njegove uništavalačke sile na svom tijelu i u svojoj duši. On patnjom spaljuje i preobražava zlo u vatri njegove patnjom ispunjene ljubavi.“**[14]** Njegove riječi oproštenja s Križa, *ne znaju što čine*, otkrivaju nam cilj Njegovih milosrdnih planova: da se vratimo u Očev dom. Stoga nas s Križa i povjerava zaštiti svoje Majke.

Nostalgija za Očevim domom

„Ljudski život na neki je način neprestano vraćanje u Očev dom.“**[15]** Prvo obraćanje, kao i ona poslije njega, potječu iz spoznaje da smo u određenom smislu beskućnici. Razmetni sin „žudi za svježim pečenim kruhom koji služe u njegovoj kući, kući njegovog oca, jedu za doručak.

Čežnja za domom, nostalgija, snažna je emocija. Poput milosti ona razvija dušu. Navodi nas na prisjećanje našeg prvog iskustva dobra – domovine iz koje smo potekli – i budi u nama nadu u povratak u nju. Suočen s ovim širokim obzorom nostalgije, mladić – kako kaže Evanđelje – dolazi k sebi i shvaća da je očajan. Svatko od nas može doći, ili biti doveden, do točke osjećanja većeg jada. Svatko od nas ima svoj skriveni jad; moramo moliti za milost da ga otkrijemo.“[16]

Daleko od Očeve kuće, razmetni sin shvaća da je u stvari daleko od vlastite kuće. I iznova uviđa da je mjesto koje je smatrao preprekom svojem potpunom osobnom razvoju ustvari dom koji uopće nije trebao napuštati. Ali, čak i onima koji žive u očevoj kući srca možda nisu u njoj. To je slučaj kod starijeg brata iz prispodobe. On nikada nije otišao od kuće, ali njegovo srce je bilo drugdje.

Riječi proroka Izaije, koje je Isus upotrijebio u svom naučavanju, vrijede za ovoga sina: *Narod me ovaj usnama časti a srce mu je daleko od mene.***[17]**

Stariji brat „nikada ne kaže 'oče', nikada ne kaže 'brate' i misli samo na sebe. Hvali se time što je neprestano bio uz oca i služio mu; ali nije nikada ovu bliskost živio s radošću. I sada optužuje oca da mu nikada nije dao ni jareta da se pogosti. Jadan otac! Jedan sin je otišao, a drugi mu nikada nije bio blizak! Očeva patnja je poput Božje patnje, Isusove patnje kada se udaljimo od njega, bilo na način da odemo daleko ili tako što smo u blizini, a da nismo bliski.“**[18]**

Ponekad ćemo u našim vlastitim životima, iako se možda ne odvajamo od oca kao što je to mlađi sin učinio, jasnije shvatiti da smo na neki način poput starijeg sina. Bog nam daje dodatno svjetlo da uvidimo kako nas

želi približiti svome srcu putem novog obraćenja.

U sceni Evandjelja koja prikazuje razgovor između starijeg sina i njegovog oca, vidimo ne samo očevu nježnost već i tvrdokornost sinovog srca.**[19]** Njegov oštar odgovor pokazuje da je izgubio radost koja bi trebala proizlaziti iz njegovog boravka u očevoj kući. A tako je izgubio i sposobnost radovati se zajedno sa svojim ocem i bratom. Sve što je bio u stanju učiniti jest prigovarati oko bratovih nedostataka. „Kad god naš nutarnji život postane zaokupljen vlastitim interesima i brigama, u njemu više nema mjesta za druge... Božjeg glasa se više ne čuje, tihu radost njegove ljubavi više se ne osjeća i želja za činjenjem dobra nestaje. Radi se o veoma ozbiljnoj opasnosti, također i za vjernike.“**[20]**

Otac time biva iznenađen i nastoji omekšati srce svoga starijega sina. Iako je taj sin ostao kod kuće, on zavidi svom mlađem bratu, možda da toga i nije svjestan, na njegovoj neodgovornoj sebičnosti. Sebičnost starijeg sina jest „razumnija“, suptilnija, te možda čak i opasnija. Otac inzistira: *Trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i nađe se!*“[21] Jakošću oca i nježnošću majke prekora ga: Sine, trebao bi se radovati. Što se događa u tvome srcu? „Stariji sin također je potrebit milosrđa.“[22] I on treba osjetiti nostalgiju za Očevom kućom, blagu tugu koja nas navodi da se vratimo kući.

Vrati mi radost spasenja

Tibi, tibi soli peccavi et malum coram te feci – Tebi, samom tebi ja sam zgriješio i učinio što je zlo pred tobom.[23] Duh Sveti, koji „će

pokazati svijetu što je grijeh“[24], pomaže nam uvidjeti da ova nostalgija, ova žudnja nije samo nutarnji nemir. Radije, ona izvire iz ranjenog odnosa. Udaljili smo se od Boga i ostavili ga samoga i *ostavili smo sebe same*. Sveti Augustin piše, „*in multa defluximus*“[25]: kada se udaljimo od Boga, naš život biva raspršen po višestrukim zagađenim izvorima i naša kuća postaje prazna i napuštena.[26] Poticaji Duha Svetoga navode nas da se vratimo Bogu koji jedini može opraštati grijehe.[27] Kako je lebdio nad vodama na početku stvaranja[28], tako sada lebdi nad dušama. Potiče grešnicu da se bez riječi približi Isusu; i Božje milosrđe je prima dok gosti za stolom ne uspijevaju shvatiti uzrok njezinih suza, miomiris, pomazanje njegovih nogu.[29] Isusovo srce je ganuto i govori da joj je oprošteno mnogo jer ljubljase mnogo.[30]

Čežnja za Očevom kućom čežnja je za Božjom blizinom, za Božjim milosrđem, za tim da naše srce kuca „na način koji je istovremeno i ljudski i božanski, s ljubavlju koja je snažna, velikodušna i spremna žrtvovati se.“**[31]** Ako se poput mlađeg sina vratimo u Očev zagrljaj, shvatit ćemo da je najbolji lijek za naše rane naš Bog Otac. A zatim i „treći sin“ dolazi na scenu: Isus, koji pere noge grešnicima, Isus, koji je postao sluga radi nas. „To je onaj koji, iakotrajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe „oplijeni“ uzevši lik sluge (Fil 2, 6-7). Ovaj sluga-sin jest Isus! On je produžetak Očevih ruku i srca: on je primio razmetnoga sina i oprao mu prljave noge; on je pripremio gozbu za slavlje oproštenja.“**[32]**

*Cor mundum crea in me, Deus – Čisto srce stvori mi, Bože.***[33]** Psalam 51 opetovano govori o očišćenju našega srca.**[33]** Tu se ne radi o opsesivnom

bavljenju samim sobom ili skrupulama, jer „kršćanin nije neurotični sakupljač izvještaja o dobrom ponašanju.“**[34]** Radi se o ljubavi. Pokajani grješnik spreman je učiniti što god je potrebno da izliječi svoje srce, da vrati radost življenja s Bogom. *Redde mihi laetitiam salutaris tui – Vрати mi radost svoga spasenja.*
[36] Kada na stvari gledamo u ovom svjetlu, ispovijed nije nešto hladno ili rutinski, nekakav čisto birokratski proces. „Bilo bi dobro zapitati se: Radujem li se nakon odlaska na ispovijed? Ili odmah prelazim na sljedeću stvar, kao poslije odlaska liječniku gdje čujemo da rezultati pretraga i nisu toliko loši pa ih vratimo u omotnicu?“**[37]**

Osoba koja se raduje cijeni primljeni dar, i zahvalna je što joj je oprošteno. I pokora tada postaje nešto mnogo više od suhog čina radi uspostave pravde. Pokora je zahtjev srca koje osjeća potrebu da potkrijepi svoje

riječi „zgriješio sam, Bože, zgriješio sam“ djelima. Stoga je sv. Josemaría svima savjetovao da njeguju „duh pokore.“**[38]** *Srce raskajano, ponizno***[39]** razumije potrebu za vraćanjem Gospodinu, pomirenju s njim, što se ne događa uvijek u jednome danu. Budući da je ljubav ta koju treba obnoviti kako bi se postigla ova nova zrelost, sama ljubav je lijek: „na ljubav se uzvraća ljubavlju.“**[40]** Pokora je, stoga, ljubav koja nas potiče na prihvatanje patnje – radosno, bez pridavanja prevelike važnosti samima sebi, „bez činjenja čudnih stvari“**[41]** - kao zadovoljštinu za svu patnju koju smo uzrokovali Bogu i drugima.

To je značenje onih riječi koje svećenik izgovara tijekom ispovijedi kada odrješuje vjernika: „Muka Gospodina našega Isusa Krista... što god dobra učiniš i zla podneseš, bilo ti kao lijek grijeha, povećanje milosti i nagrada za život vječni.“**[42]** Osim

toga, „kako je malo jedan život za kajanje!“**[43]** Naš cijeli život tada postaje radosna pokora, patnja ispunjena pouzdanjem, bez tjeskobe ili skrupula, jer *cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies* – srce raskajano, ponizno, Bože, nećeš prezreti.**[44]**

[1]Ps 51(50) 3

[2]Usp. Andres Vazquez de Prada, *Osnivač Opusa Dei*, svezak 3, Scepter, New York, 2005., str. 266

[3]Papa Franjo, prvo razmatranje za Jubilej svećenstva, 2. lipnja 2016.

[4]Sv. Ivan Pavao II., Opća audijencija, 24. listopada 2001.

[5] Usp. 2 Sam 11, 2ff

[6]Usp. 2 Sam 12, 2 - 4

[7]2 *Sam* 12, 13

[8]1 *Iv* 3, 19 – 20

[9]Sv. Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 260

[10]Sv. Josemaría, *Susret s Kristom*, br. 57

[11]Papa Franjo, Homilija, 24. prosinca 2015.

[12]*Lk* 23, 34

[13]*Mt* 26, 75

[14]Kardinal Joseph Ratzinger, Homilija, *Missa pro eligendo pontifice*, 18. travnja 2005.

[15]*Susret s Kristom*, br. 64

[16]Papa Franjo, Prvo razmatranje za Jubilej za svećenike, 2. lipnja 2016.

[17]*Is* 29, 13; usp. *Mt* 15, 8

[18]Papa Franjo, Opća audijencija,
11. svibnja 2016.

[19]Usp. *Lk* 15, 28-32

[20]Papa Franjo, Apost. pob.
Evangelii gaudium, br. 2

[21]*Lk* 15, 32

[22]Papa Franjo, Opća audijencija,
11. svibnja 2016.

[23]*Ps* 51(50) 6

[24]Usp. *Iv* 16, 8. Ovo je prijevod tih riječi iz Isusove svećeničke molitve od strane sv. Ivana Pavla II. o kojima je duboko promišljao u svojoj enciklici *Dominum et vivificantem* (18. svibnja, 1986.), 27-48.

[25]Sv. Augustin, *Ispovijedi*, X, 29, 40

[26]Usp. *Mt* 23, 38

[27]Usp. *Lk* 7, 48

[28]Usp. *Pos* 1, 2

[29]Usp. *Lk* 7, 36-50

[30]Usp. *Lk* 7, 47

[31]*Prijatelji Božji*, br. 232

[32]Papa Franjo, Angelus, 6. ožujka 2016.

[33]*Ps* 51(50), 12

[34]Usp. *Ps* 51(50) 4, 9, 11, 12, 19

[35]*Susret s Kristom*, br. 75

[36]*Ps* 51(50), 14

[37]Papa Franjo, Homilija, 24. ožujak 2016.

[38]Usp. Sv. Josemaría, *Kovačnica*, br. 784. U *Prijatelji Božji*, br. 138-140, naš Otac objašnjava pravo značenje duha pokore i daje različite primjere.

[39]*Ps* 51(50), 19

[40]*Kovačnica*, br. 442

[41]*Kovačnica*, br. 60

[42]Sv. Josemaría, *Križni put*, 8.
postaja

[43]*Ps 51(50)*, 19

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/vrati-mi-
radost-svoga-spasenja/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/vrati-mi-radost-svoga-spasenja/) (9.08.2025.)